

નવરાત્રિનું મહત્વ

9 દિવ્ય રાત્રિઓ ત્રણ દિવસો સાથે મહત્ત્વપૂર્ણ છે જેમાં પ્રત્યેક દિવસ મા દુર્ગાની પૂજા માટે સમર્પિત છે- બહાદુરીની દેવી, મા લક્ષ્મી- સંપત્તિની દેવી અને મા સરસ્વતી- જ્ઞાનની દેવી. 08 ઓક્ટોબરના રોજ ઉજવાયેલો દસમો દિવસ વિજય દશમી તરીકે ઓળખાય છે (વિજય એટલે વિજય અને દશ એટલે દસ) એટલે માતાની પૂજા કરવી, જપ કરવો અને પ્રાર્થના કરવી કે જે આપણા પર દયા વરસાવવા બદલ આભાર માને અને આપણે પ્રાપ્ત કરેલી વિજયની ઉજવણી કરીએ. આપણા દુશ્મનો પર જે આપણી અંદર રહેલા દુર્ગુણો તરીકે છે. કોઈએ આ 10 દિવસોનો સંપૂર્ણ ઉપયોગ કરવો જોઈએ કોઈના જીવનનો હિસાબ લેવા અને સારા, પ્રેમાળ અને સંભાળ રાખનાર વ્યક્તિ બનવા માટે ફેરફારો કરવા.

ધાર્મિક રીતે આ સમયગાળાનું અવલોકન કરવું અને માતા દુર્ગાએ અમને વારંવાર જન્મ, વૃદ્ધાવસ્થા, રોગ અને મૃત્યુની ચુંગાલમાંથી આપણને મદદ કરવી અને મુક્ત કરવી ન જોઈએ તેનો અર્થ એ થશે કે આ એક ધાર્મિક પાલન છે અને કોઈપણ રીતે અમને કોઈ ફાયદો થશે નહીં. દુર્ગા શબ્દ દુર્ગ શબ્દ પરથી આવ્યો છે જેનો અર્થ થાય છે જેલ ઘર. તેથી દુર્ગા નામ તે મહાન વ્યક્તિત્વનો ઉલ્લેખ કરે છે જે આ ગ્રહ પરના દરેક મનુષ્યના કર્મોનો હવાલો અને નિયંત્રક છે. માતા માટે અમારી પ્રાર્થના એટલા માટે હોવી જોઈએ કે તે આપણને આ જેલમાંથી મુક્ત કરે જેથી આપણને પરત ગોડહેડ જવા દે.

તેણીની સરખામણી જેલના વોર્ડન સાથે કરવામાં આવે છે જે તે વ્યક્તિને પેરોલની ભલામણ કરશે જેણે તેના ગુનાઓ માટે માફ કરવાનું કહ્યું છે અને વધુ સાડું જીવન જીવવા માટે સુધારો કર્યો છે. માતાની કૃપા અને દયાથી જ પિતાને પ્રેમ કરવાનું શીખી શકાય છે. શ્રીમતી રાધારાણીની દયાથી જ કૃષ્ણને પ્રેમ કરી શકાય છે. દરેક હિન્દુઓને મારી નમ્ર અપીલ છે કે આપણે ધર્મથી ઉપર ઉઠીએ અને કેટલીક બિનજરૂરી પ્રથાઓનો ઉપાય કરીએ જે વિધવાઓને નબળી પાડે અને અપમાનિત કરે. અમને જણાવી દઈએ કે તેઓનો કોઈ દોષ નથી કે તેઓ વિધવા થઈ ગયા છે અને તેમને પહેલાની જેમ સામાન્ય જીવન જીવવા દેવા જોઈએ. તેઓને તમામ ધાર્મિક પ્રથાઓ ચાલુ રાખવાની છૂટ હોવી જોઈએ કારણ કે તેઓ સમાજમાં બહિષ્કૃત જેવા લાગવાને બદલે તેઓ કરતા હતા.

તે સમય છે જ્યારે પુરુષો stoodભા થઈને વિધવાઓને આ અન્યાય દૂર કરે છે. તમારા સદા શુભચિંતક પંડિતજી *શ્રી બ્રહ્મ સંહિતા પાઠ 44 *સૃષ્ટિ-સ્થીતી-પ્રલય-સાધના-સક્તીર એક યાત્રેવા યસ્ય ભુવનાની બિભારતી દુર્ગા ઈચ્છાનુરૂપમ અપિ યસ્ય સીએસ્ટાટે સા ગોવિંદમ આદિ-પુરુષમ તમ અહમ ભજનમી તમ અહમ ભજનમ * સીટ શક્તિની છાયાની પ્રકૃતિ, બધા લોકો દ્વારા દુર્ગા તરીકે પૂજવામાં આવે છે, આ જગતની રચના, સંરક્ષણ અને નાશ કરનાર એજન્સી. દુર્ગા પોતે કોની મરજી મુજબ કરે છે તે મુજબ હું ભગવાન ગોવિંદાની પૂજા કરું છું. " (શ્રી બ્રહ્મ સંહિતા/ભક્તિવેદાંત વેદબેસ)* પ્રાચીન ગ્રંથ બ્રહ્મસંહિતાના આ શ્લોકના ઉદ્દેશ્યમાં વૈષ્ણવ વિદ્વાન શ્રીલ ભક્તિસિદ્ધાંત સરસ્વતી

અને તેથી, ગુણાતીત વાસ્તવિકતા જેની છાયા, આ વિશ્વની દુર્ગા, આ ભૌતિકમાં કાર્ય કરે છે. વિશ્વ તેમની દાસી તરીકે

માતાના એક સુંદર દેવતા મંદિરની મધ્યમાં બિરાજમાન છે અને પરંપરાગત ગરબા નૃત્ય તેના સુંદર સ્વરૂપને ઘેરી લે છે. દુર્ગા દેવી કૃષ્ણની શક્તિ આપનાર બાહ્ય આનંદ છે. તેની ફરજ છે કે જીવંત વ્યક્તિઓને આ ભૌતિક જગતના ભ્રમમાં ફસાવી તેમની જરૂરિયાતો પૂરી પાડીને તેઓ તેના પર પ્રેમ કરે છે. માતાના સ્વરૂપની આસપાસ નૃત્ય કરવું એ પુનરાવર્તિત જન્મ અને મૃત્યુની યાદ અપાવે છે કે જ્યાં સુધી આપણે જન્મ, વૃદ્ધાવસ્થા, રોગ અને મૃત્યુના આ અનંત ચક્રમાં ફસાવેલા છીએ ત્યાં સુધી આપણે સહન કરવું પડશે. બીજી બાજુ જો આપણે તેને આ બંધનમાંથી મુક્ત કરવા માટે પ્રાર્થના કરીએ તો તે કૃપા કરીને તેના આકાંક્ષાઓને આશીર્વાદ આપશે કારણ કે તે અમારા કર્મની રક્ષક અને નિયંત્રક છે.

આપણા મૃત્યુ સમયે તે આપણને આ દુનિયામાંથી મુક્ત માર્ગ અથવા પેરોલ આપી શકે છે જો કે આપણે દરેક જીવંત વ્યક્તિ માટે લાયક, સારું, પ્રેમાળ અને દયાળુ જીવન જીવીએ. એક માતાને પ્રાર્થના કરે છે કે તે આપણા દુર્ગુણોને દૂર કરે અને નાશ કરે અને આપણને "સારા માનવી" બનવામાં મદદ કરે જેથી આપણે કુદરતી રીતે દૈવી સંસ્થાઓ બની શકીએ. આપણે જાણીએ છીએ કે માતા આપણને સારા અને ઉમદા ગુણો પ્રાપ્ત કરવામાં મદદ કરશે અને આવા આત્માઓને તેમના પવિત્ર નામોનો જાપ કરવાની પ્રક્રિયા દ્વારા ભગવાન શ્રીકૃષ્ણના સર્વોચ્ચ વ્યક્તિત્વ સાથે ફરીથી જોડાવા માટે મદદ કરશે. નવરાત્રિનો પહેલો - ત્રીજો દિવસ નવરાત્રસના પહેલા દિવસે, ઘરના પૂજા રૂમમાં તાજી માટીનો નાનો પલંગ તૈયાર કરવામાં આવે છે અને તેમાં જવના બીજ વાવવામાં આવે છે.

દસમા દિવસે, અંકુરની લંબાઈ લગભગ ૩ - ૫ ઇંચ છે. પૂજા પછી, આ રોપાઓ બહાર કાઢવામાં આવે છે અને માતા તરફથી આશીર્વાદ અથવા મહા પ્રસાદ તરીકે ભક્તોને આપવામાં આવે છે. આ શરૂઆતના દિવસો શક્તિ અને ઉર્જાની દેવી દુર્ગા માને સમર્પિત છે. દરેક દિવસ દુર્ગાના અલગ દેખાવ માટે સમર્પિત છે. કુમારી, જે કન્યાનું પ્રતીક છે, તહેવારના પહેલા દિવસે પૂજા કરવામાં આવે છે. યુવતીનું મૂર્ત સ્વરૂપ ધરાવતી પાર્વતીની બીજા દિવસે પૂજા કરવામાં આવે છે. દેવી દુર્ગાના વિનાશક પાસાઓ તમામ દુષ્ટ વૃત્તિઓ પર વિજય પ્રાપ્ત કરવાની પ્રતિબદ્ધતાનું પ્રતીક છે. આથી, નવરાત્રિના ત્રીજા દિવસે દેવી કાલીની પૂજા કરવામાં આવે છે, જે પરિપક્વતાના તબક્કે પહોંચેલી સ્ત્રીનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે. જે નાશ કરવા સક્ષમ છે પરંતુ બચાવવા માટે, ઇચ્છુકને સાચા માર્ગ પર માર્ગદર્શન આપે છે. માતાની સરખામણી એક આધુનિક એન્ટિ-બાયોટેક દવા સાથે કરવામાં આવે છે જે બીમાર વ્યક્તિમાં ઇન્જેક્ટ કરવામાં આવે છે જે નુકસાન પહોંચાડતા બેક્ટેરિયા અને જંતુઓનો નાશ કરે છે પરંતુ વ્યક્તિને સંપૂર્ણ બનાવે છે. તે દયાળુ પરંતુ મક્કમ છે અને આપણા કર્મોનું સંચાલન કરવામાં નિશ્ચિત છે. નવરાત્રીનો ચોથો - છઠ્ઠો દિવસ આ દિવસો દરમિયાન, શાંતિ અને સમૃદ્ધિની દેવી લક્ષ્મી માની પૂજા કરવામાં આવે છે.

પાંચમો દિવસ લલિતા પંચમી તરીકે ઓળખાય છે અને ખાસ કરીને અભ્યાસ કરતા બાળકોના તમામ પુસ્તકો, પેન અને સાહિત્ય મંદિરમાં અથવા પૂજા રૂમમાં મૂકવામાં આવે છે અને જ્ઞ knowledge અને કલાની દેવી સરસ્વતી માને બોલાવવા માટે દીવો પ્રગટાવવામાં આવે છે. આ પુસ્તકો વિદ્યાર્થીને સ્પર્શતા નથી. જ્યારે કોઈ વ્યક્તિ અહંકાર, ક્રોધ, વાસના અને અન્ય પ્રાણી વૃત્તિની દુષ્ટ વૃત્તિઓ પર વિજય મેળવે

છે, ત્યારે તે/તેણી એક રદબાતલ અનુભવે છે. આ રદબાતલ આધ્યાત્મિક સંપત્તિથી ભરેલી છે. આ હેતુ માટે, વ્યક્તિ તમામ ભૌતિકવાદી, આધ્યાત્મિક સંપત્તિ અને સમૃદ્ધિ મેળવવા માટે દેવી લક્ષ્મીનો સંપર્ક કરે છે.

આ જ કારણ છે કે નવરાત્રીનો ચોથો, પાંચમો અને છઠ્ઠો દિવસ સમૃદ્ધિ અને શાંતિની દેવી લક્ષ્મીની પૂજા માટે સમર્પિત છે. જોકે વ્યક્તિએ દુષ્ટ વૃત્તિઓ અને સંપત્તિ પર વિજય મેળવ્યો છે, તે હજી પણ સાચા જ્ઞાનથી વંચિત છે.

દિવસ દીઠ 9 રંગોની યાદી અને તેમનું મહત્વ

દેવી દુર્ગાના સ્વાગત માટે નવ દિવસના ઉત્સવો 17 ઓક્ટોબરથી શરૂ થશે અને 26 ઓક્ટોબરે વિજયાદશમી સાથે સમાપ્ત થશે.

ઉપાસકો નવ દિવસ સુધી દેવી દુર્ગાને પ્રાર્થના કરે છે. દેવી દુર્ગાના નવ સ્વરૂપો છે - શૈલપુત્રી, બ્રહ્મચારિણી, ચંદ્રઘંટા, કુષ્માંડા, સ્કંદમાતા, કાત્યાયની, કાલરાત્રી, મહાગૌરી અને સિદ્ધિદાત્રી.

નવ દિવસો ઇતિહાસ અનુસાર દરરોજ દેવી દુર્ગાને સમર્પિત નવ રંગોનું મહત્વ ધરાવે છે.

દિવસ 1 - લાલ

આ દિવસ પ્રતિપદા તરીકે ઓળખાય છે, જે પાર્વતીના અવતાર શૈલપુત્રી સાથે સંકળાયેલ છે. શૈલપુત્રીને મહાકાળીનો પ્રત્યક્ષ અવતાર માનવામાં આવે છે. દિવસનો રંગ લાલ છે, જે શક્તિ, શાંતિ અને શાંતિનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે.

દિવસ 2 -વાદળી

દ્વિતીયા પર, પાર્વતીના અન્ય અવતાર દેવી બ્રહ્મચારિણીની પૂજા કરવામાં આવે છે. એકદમ પગથી ચાલતા અને તેના હાથમાં જપમાળા અને કમંડળ પકડીને દર્શાવેલ, પાર્વતી આનંદ અને શાંતિનું પ્રતીક છે. વાદળી રંગ શાંતિ છતાં મજબૂત ઇત્સર્જ દર્શાવે છે.

દિવસ - પીળી

ત્રીજોતૃતીયા ચંદ્રઘંટાની ઉપાસનાનું સ્મરણ કરે છે, આ નામ એ હકીકત પરથી આવ્યું છે કે શિવ સાથે લગ્ન કર્યા પછી પાર્વતીએ તેના કપાળને અર્ધચંદ્રથી શણગારેલું. તે સુંદરતાનું મૂર્ત સ્વરૂપ છે અને બહાદુરીનું પ્રતીક પણ છે. પીળો ત્રીજા દિવસનો રંગ છે, જે જીવંત રંગ છે અને દરેકના મૂડમાં વધારો કરી શકે છે.

દિવસ 4 - લીલી

ચતુર્થી દેવી કૃષ્ણાંડાનું સ્મરણ કરે છે. દેવી કૃષ્ણાંડા પૃથ્વી પર વનસ્પતિની સંપત્તિ સાથે સંકળાયેલી છે અને તેથી, દિવસનો રંગ લીલો છે. તેણીને આઠ હાથ ધરાવતા દર્શાવવામાં આવ્યા છે અને વાઘ પર બેસે છે.

દિવસ 5 - ગે

સ્કંદમાતા, પંચમી પર પૂજાયેલી દેવી, સ્કંદ (અથવા કાર્તિકેય) ની માતા છે. ગે રંગ એ માતાની પરિવર્તનશીલ શક્તિનું પ્રતીક છે જ્યારે તેના બાળકને ભયનો સામનો કરવો પડે છે. તેણીને એક વિકરાળ સિંહની સવારી, ચાર હાથ ધરાવતા અને તેના બાળકને પકડતી દર્શાવવામાં આવી છે.

દિવસ 6 - નારંગી

આ દિવસે કાત્યાયનની પૂજા કરવામાં આવે છે. કાત્યાયન દુર્ગાનો અવતાર છે અને હિંમત દર્શાવવા માટે બતાવવામાં આવે છે જે નારંગી રંગ દ્વારા પ્રતીકિત છે. યોદ્ધા દેવી તરીકે જાણીતી, તે દેવીના સૌથી હિંસક સ્વરૂપોમાંની એક માનવામાં આવે છે. આ અવતારમાં, કાત્યાયન સિંહની સવારી કરે છે અને તેના ચાર હાથ છે.

દિવસ 7 - સફેદ

સાતમો દિવસ અથવા સપ્તમી દેવી દુર્ગાના સૌથી વિકરાળ સ્વરૂપનું સ્મરણ કરે છે. એવું માનવામાં આવે છે કે પાર્વતીએ રાક્ષસો સુમ્બા અને નિસુંબાને મારવા માટે તેની ઉચિત ચામડી કી હતી. દિવસનો રંગ સફેદ છે. સપ્તમી પર, દેવી સફેદ રંગના પોશાકમાં દેખાય છે, તેની અગ્નિભરી આંખોમાં ખૂબ જ ક્રોધ આવે છે, તેની ચામડી કાળી થઈ જાય છે.

સફેદ રંગ પ્રાર્થના અને શાંતિનું ચિત્રણ કરે છે અને ભક્તોને ખાતરી આપે છે કે દેવી તેમને નુકસાનથી બચાવશે.

દિવસ 8 - ગુલાબી

મહાગૌરી બુદ્ધિ અને શાંતિનું પ્રતીક છે. આ દિવસ સાથે સંકળાયેલ રંગ ગુલાબી છે જે આશાવાદ દર્શાવે છે.

દિવસ 9 - આછો વાદળી

તહેવાર, નવમીના છેલ્લા દિવસે, લોકો સિદ્ધિધત્રીને પ્રાર્થના કરે છે. કમળ પર બેસીને, સિદ્ધિધત્રી તમામ પ્રકારની સિદ્ધિઓ ધરાવે છે અને આપે છે તેવું માનવામાં આવે છે. અહીં તેના ચાર હાથ છે. શ્રીલક્ષ્મી દેવી તરીકે પણ ઓળખાય છે. દિવસનો આછો વાદળી રંગ કુદરતની સુંદરતાની પ્રશંસા કરે છે.

સ્વામી Tejomayanandaદ્વારા નવરાત્રીની આધ્યાત્મિક મહત્વ

રાત્રિ માધ્યમ"રાત" અને નવા અર્થ "નવ". નવરાત્રી ("નવ રાત") માં, માતા દેવીના રૂપમાં ભગવાનને તેમના વિવિધ સ્વરૂપોમાંતરીકે દુર્ગા, લક્ષ્મી અને સરસ્વતીપૂજવામાં આવે છે. દેવી એક હોવા છતાં, તેણીનું પ્રતિનિધિત્વ અને ત્રણ અલગ અલગ પાસાઓમાં પૂજા કરવામાં આવે છે. તહેવારની પ્રથમ ત્રણ રાતે દુર્ગાની પૂજા કરવામાં આવે છે. પછીની લક્ષ્મી અને પછી સરસ્વતી દેવી ત્રણ રાતે. પછીના દસમા દિવસનેકહેવામાં આવે છે વિજયાદસમી. વિજયાનો અર્થ "વિજય" થાય છે, આપણા પોતાના મન પર વિજય જે ફક્ત ત્યારે જ આવી શકે છે જ્યારે આપણે આ ત્રણની પૂજા કરીશું: દુર્ગા, લક્ષ્મીઅને સરસ્વતી.

દુર્ગા

ઉમદા ગુણો મેળવવા માટે, મનમાં રહેલી બધી દુષ્ટ વૃત્તિઓનો નાશ કરવો જ જોઈએ. આ વિનાશ દેવીદ્વારા રજૂ થાય છે દુર્ગા.દુર્ગા છે *durgati* આઈઆઈટી બોમ્બે તરફથી"તેણી જે અમારી દુષ્ટ વૃત્તિઓ દૂર કરે છે." તેથી જ તેનેકહેવામાં આવે છે, મહિષાસુરમહિષાસુરના નાશ મર્દિનીકરનાર (રાક્ષસ), મહિષા એટલે "ભેંસ." શું આપણા મનમાં પણ ભેંસ નથી?

ભેંસ એટલે તમોગુણઅજ્ઞાન, આળસની ગુણવત્તા, અંધકાર,અને જડતા. આપણામાં પણ આ ગુણો છે. અમને *sleep* ંધવું ગમે છે. ભલે આપણી અંદર ઘણી ઉર્જા અને સંભવિતતા હોય, પણ અમે કંઈ કરવાનું પસંદ કરીએ છીએ - જેમ કે ભેંસો જે પાણીના કુંડમાં રહેવાનું પસંદ કરે છે.કથામાં, *Puraanic* વાર્તા દુર્ગા દેવી'ઓ હત્યા *Mahisha* રાક્ષસનાપ્રતીકાત્મક રીતે,વિનાશ છે, છે. *tamoguna* આપણી અંદરકે નાશ માટે ખૂબ જ મુશ્કેલ માં, દુર્ગા દેવી હવાના (બલિદાન) અમે તે આપણી અંદર ડિવાઇન પાવર અમારા વૃત્તિની વૃત્તિઓ નાશ વિનંતી.

લક્ષ્મી

આપણી અંદર જ *knowledge* ન પ્રભાત થાય તે માટે, આપણે આપણું મન તૈયાર કરવું પડશે. મન શુદ્ધ, એકાગ્ર અને એકલ-પોઇન્ટેડ હોવું જોઈએ; આ મનની શુદ્ધિ લક્ષ્મી દેવીની ઉપાસના દ્વારા પ્રાપ્ત થાય છે.

જો કે આજે આપણા સમાજમાં, જ્યારે આપણેવિચારીએ છીએ, ત્યારે આપણે લક્ષ્મી વિશેમાત્ર પૈસા વિશે વિચારીએ છીએ - સોના અને ડોલરના બિલની ગણતરી! આ જ કારણ છે કે જો કોઈ લક્ષ્મી મંદિરમાં જાય તો કોઈને ભીડ જોવા મળે. દરેક વ્યક્તિનેગમે છે લક્ષ્મી પૂજા (લક્ષ્મી પૂજા)કારણ કે તેમને લાગે છે કે તે ભૌતિક સંપત્તિનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે. પરંતુ વાસ્તવિક સંપત્તિ શું છે? ભલે આપણી પાસે ભૌતિક સંપત્તિ હોય પણ આત્મ-શિસ્ત કે આત્મ-નિયંત્રણ ન હોય, ન તો પ્રેમ, દયા, આદર અને પ્રામાણિકતાના મૂલ્યો હોય, આપણી બધી ભૌતિક સંપત્તિ ખોવાઈ જશે અથવા નાશ પામશે. વાસ્તવિક સંપત્તિ એ આધ્યાત્મિક મૂલ્યોની આંતરિક સંપત્તિ છે જેનો આપણે આપણા જીવનમાં અભ્યાસ કરીએ છીએ, જેના દ્વારા આપણું મન શુદ્ધ બને છે. જ્યારે આપણી પાસે આ ઉમદા મૂલ્યો હશે ત્યારે જ આપણે આપણી ભૌતિક સંપત્તિને સાચવી શકીશું અને તેનો સારો ઉપયોગ કરી શકીશું. નહિંતર પૈસા પોતે એક સમસ્યા બની જાય છે.

ઉપનિષદોમાં, ઋષિઓ ભૌતિક સંપત્તિ માત્ર માટે ક્યારેય કહ્યું હતું.મંત્રોમાં તૈત્રીય ઉપનિષદના, તેઓએ સૌ પ્રથમ તેમનામાં તમામ ઉમદા ગુણોનો સંપૂર્ણ વિકાસ કરવાનું કહ્યું. "ઉમદા ગુણો પ્રાપ્ત કર્યા પછી, ભગવાન કૃપા કરીને અમારી પાસે સંપત્તિ લાવો". ઈશ્વરે અહીં વ્યક્ત કરે છે કે યોગ્ય મૂલ્યો અને સારા ગુણોની ગરહાજરીમાં, આપણા બધા પૈસા બરબાદ થઈ જશે, અને આપણી આસપાસની દુનિયામાં તેના અસંખ્ય ઉદાહરણો છે.

આપણી સદ્ગુણોની સંપત્તિ આપણી સાચી લક્ષ્મી છે. તેના મહત્વ હકીકતકેદ્વારા બતાવવામાં આવે છે આદિ શંકરાચાર્યે પોતેમાં, *Vivekachudamani*વર્ણવે છે *sampati*,બેઠાઅથવા સંપત્તિ (મન પ્રશાંતિ, આત્મ નિયંત્રણ, સ્વ ખસી, બિહેવિયર, શ્રદ્ધા અને સિંગલ પોઇન્ટેડ નેસ) છ સ્વરૂપો કે છેશાણપણ મેળવવા માટે ખેતી કરો. આ ગુણો મહત્વપૂર્ણ છે કારણ કે આપણું લક્ષ્ય મન પર વિજય છે - એવી જીત કે આપણે આપણા જીવનમાં થતા દરેક પરિવર્તનથી પરેશાન ન થઈએ. આ જીત ત્યારે જ મળે છે જ્યારે મન તૈયાર થાય, અને આ માનસિક તૈયારીપ્રતીક છે લક્ષ્મી પૂજાનું.

સરસ્વતી

મન પર વિજય માત્ર જ knowledgeાન દ્વારા, સમજણ દ્વારા મેળવી શકાય છે; અને તે દેવી સરસ્વતી છેજ્ાનનું

જે આત્મના આ સર્વોચ્ચrepresentsપ્રતિનિધિત્વ કરે છે.

ઘણા પ્રકારનાંknowledgeાન હોવા છતાં વેદમાં જ- ધ્વન્યાત્મક ખગોળશાસ્ત્ર, તીરંદાજી, સ્થાપત્ય, ઇકોનોમિક્સ અને તેથી વધુ - વાસ્તવિક જ knowledgeાન આધ્યાત્મિક જ inાનમાં છે. ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ પોતેકહે છે ભગવદ ગીતામાં: "આત્માનું જ isાન એ જ knowledgeાન છે"; અને તે ઉમેરે છે, "તે મારી વિભૂતિ છે, મારો મહિમા છે." બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, આપણને બીજા ઘણા વિષયો અને વિજ્ાનનું જ knowledgeાન હોઈ શકે છે પરંતુ જો આપણે આપણા પોતાના આત્માને જાણતા નથી, તો તે સૌથી મોટું નુકસાન છે. તેથી સર્વોચ્ચ જ knowledgeાન સ્વયંનું જ knowledgeાન છે જે દેવીદ્વારા રજૂ થાય છે સરસ્વતી.

નવરાત્રી

આમ, નવરાત્રિમાં, દેવી દુર્ગાને મનમાંથી અશુદ્ધિઓ દૂર કરવા માટે સૌથી પહેલાવિનંતી કરવામાં આવે છે. દેવી લક્ષ્મીને ઉમદા મૂલ્યો અને ગુણો કેળવવા માટેવિનંતી કરવામાં આવે છે. છેલ્લે, સરસ્વતીને આત્માનું સર્વોચ્ચ જ્ઞાન મેળવવા માટેવિનંતી કરવામાં આવે છે. આ ત્રણ રાતના ત્રણ સેટનું મહત્વ છે જ્યારે આ ત્રણેય વ્યક્તિલક્ષી રીતે પ્રાપ્ત થાય છે, અને પછી વિજયાદસમી, સાચા વિજયનો દિવસ હશે!

નવરાત્રી સમયે, રસ નાડાન્સ (આનંદના નૃત્ય) શ્રી કૃષ્ણ અને ગોપીઓ પણ કરવામાં આવે છે. જેમ જેમ મન શુદ્ધ બને છે, શાંત થાય છે, અને વધુ ખુશખુશાલ અને વધુ સમજણ પ્રાપ્ત થાય છે, શું આપણે ખુશ નથી લાગતા? એ જ રીતે, રાસ નૃત્ય આનંદ અને અનુભૂતિનું નૃત્ય છે. પરંતુ, આજકાલ, ની થીમ શ્રી કૃષ્ણ અને ગોપીઓ આસપાસનૃત્ય રસ આપણા સમાજમાં જતું રહ્યું હોય તેમ લાગે છે. ધાર્મિક વિધિનો સાચો અર્થ અને હેતુ ઘણીવાર ભૂલી જાય છે, કારણ કે અન્ય પ્રકારના નૃત્યને વધુ મહત્વ આપવામાં આવે છે.

કેમ નવરાત્રિનો તહેવાર દિવસની જગ્યાએ રાત્રેઉજવાય છે? આ બીજો રસપ્રદ પ્રશ્ન છે. રાત્રિનો સમય સામાન્ય રીતે તે સમય હોય છે જ્યારે આપણે સૂઈ જઈએ છીએ, તેથી આધ્યાત્મિક સંદેશ છે, “તમે તમોગુણના નિદ્રાધીન અજ્ઞાનમાં લાંબા સમય સુધી જીવ્યા છો. હવે જાગવાનો સમય છે. મહેરબાની કરીને જાગો!”

એક પૂજા માટે, કમનસીબે, અમે ક્યારેય મોડા સુધી રહેવા તૈયાર નથી અને તેથી અમે પૂછીએ છીએ, “તે કેટલો સમય સમાપ્ત થશે?” પાર્ટી માટે, અમે ક્યારેય આ પ્રશ્ન પૂછતા નથી. જો પાર્ટી 10.00 વાગ્યે સમાપ્ત થાય છે, તો અમે કહીએ છીએ “શું! પાર્ટી પૂરી થઈ?! તે કેવા પ્રકારની પાર્ટી છે?!” છતાં અમને પૂજા માટે જાગતા રહેવું મુશ્કેલ લાગે છે!

ધાર્મિક વિધિનું મહત્વ

દરેક વ્યક્તિ, તે સાચું છે, બૌદ્ધિક પ્રકારનું હશે જે દરેક વસ્તુની દાર્શનિક રીતે પ્રશંસા કરશે. તેથી, ફિલસૂફી અથવા આધ્યાત્મિક સત્યને કેટલાક કર્મકાંડ સ્વરૂપે દૃષ્ટિની રીતે દર્શાવવું આવશ્યક છે. આ રીતે, જ્યારે બાળકોને પ્રથમ તેની સાથે પરિચય કરાવવામાં આવે છે, ત્યારે તેઓ નૃત્ય અથવા તહેવારનો આનંદ માણે છે, અને પછીથી પ્રશ્ન કરવાનું શરૂ કરે છે, “આ નૃત્ય શું છે? આપણે આશા માટે કરી રહ્યા છીએ પૂજા? અર્થ શું છે નવરાત્રાં નો?” તેથી જ્યારે બાળકોના મનમાં આ પ્રશ્નો ઉદ્ભવવાનું શરૂ થાય છે ત્યારે સંક્ષિપ્ત વિધિનો હેતુ પૂર્ણ થાય છે.

દુર્ભાગ્યવશ, જ્યારે આપણે આપણા બાળકોને મંદિરોમાં સમારોહમાં લઈ જઈએ છીએ અને તેઓ જે જુએ છે તેના વિશે પ્રશ્નો પૂછવાનું શરૂ કરે છે, ત્યારે અમે તેમને જવાબ આપી શકતા નથી. હજુ સુધી જ્યારે બાળકો કિશોર વયે બાળવૃદ્ધ કરે છે, ત્યારે આપણે કહીએ છીએ, “બાળકોને શું થયું? આ બાળકો ભયંકર છે. અમે ક્યારેય અમારા ધર્મ પર સવાલ ઉઠાવતા ન હતા!”

અમે એ વાત પર ગર્વ અનુભવીએ છીએ કે અમે ક્યારેય કોઈ પણ બાબત પર સવાલ ઉઠાવતા નહોતા, પણ જો આપણે પ્રશ્નો પૂછ્યા હોત અને જાણ્યું હોત તો તે વધુ સારું હોત. અમે કેમ ન પૂછ્યું? બૌદ્ધિક જડતાને કારણે. જડતા વિવિધ પ્રકારની હોય છે. શારીરિક જડતા એટલી ખરાબ નથી કારણ કે તે સામાન્ય રીતે કામચલાઉ હોય છે. માનસિક અથવા ભાવનાત્મક મૂર્ખતા પણ છે જેમાં કેટલાક લોકો રહે છે, પરંતુ બૌદ્ધિક જડતા સૌથી ખરાબ પ્રકાર છે કારણ કે તેના પ્રભાવ હેઠળ, આપણે બિલકુલ વિચારવા માંગતા નથી. એવું કહેવાય છે કે લોકો બે મિનિટ સુધી હવા વગર, થોડા દિવસો માટે પાણી વગર, એકાદ મહિના સુધી ખોરાક વગર અને પે generationsની સુધી વિચાર્યા વગર જીવી શકે છે! કેટલાક લોકો માત્ર વિચારવા માંગતા નથી. આ આપણી આંતરિક મહિષા (આળસુ ભેંસ) છે, અને આપણી આધ્યાત્મિક મહિષાંધમાંથી એ છે કે આપણે આ અજ્ઞાનની sleepજાગવા માંગતા નથી.

જેમ આપણે જોઈ શકીએ છીએ, સમગ્રથીમ વેદની પ્રતિબિંબિત થાય છે નવરાત્રિના તહેવારમાં: મનને શુદ્ધ કરો અને બધી નકારાત્મકતાઓને દૂર કરો; સકારાત્મક ગુણો કેળવો; આધ્યાત્મિક જ knowledgeન મેળવો અને મર્યાદાઓને પાર કરો. આ જ સાચો વિજય છે - આનંદનું નૃત્ય - વિધિપૂર્વક રાત્રે કરવામાં આવે છે, કારણ કે તેપર પણ છે શિવરાત્રી (શુભ રાત), જે આપણા આધ્યાત્મિક જાગૃતિને દર્શાવે છે.